

Uppdatering om arbetet med skärpta dygnsviloregler

- 1. Varför är detta så svårt för oss?*
- 2. Kända konsekvenser i nuläget*
- 3. Vad händer framåt?*

Bakgrund

EU har efter anmälan från en medborgare funnit att våra kollektivavtal inte lever upp till skyddsregler om dygns- och veckovila.

- Överenskommelse i kollektivavtal mellan vår arbetsgivarorganisation SKR och de fackförbund som organiserar våra medarbetare.
  - Dygnsvila under varje 24-timmarsperiod – veckovila under varje 7-dagarsperiod.
- Tvingande regler.
  - Kompetensföretagens kollektivavtal anpassas dock tidigast 2024-08-01.
- Dom (mot Ungern) i EU-domstolen om dygns- och veckovila i kombination.
  - Får ej överlappa varandra.
    - Tidigare har praxis i Sverige varit att veckovilan (36 timmar) inkluderar dygnsvilan.
    - 11 timmar dygnsvila + 36 timmar dygnsvila = totalt 47 timmar sammanhängande vila.

Alla arbetstagare har rätt till dygns- och veckovila

	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23				
Måndag									Arbete 08-17																			
Tisdag									Arbete 08-17																			
Onsdag									Arbete 08-17																			
Torsdag									Arbete 08-17																			
Fredag									Arbete 08-17																			
Lördag																												
Söndag																												

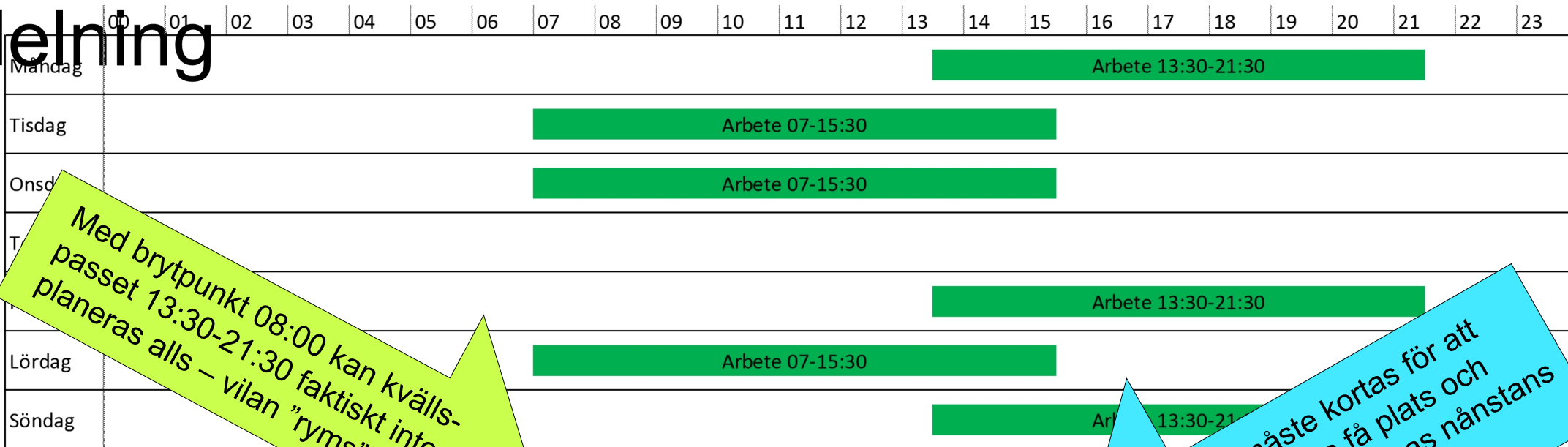
Arbete och vila alternerar

Dygnsbrytpunkt för att definiera 24-timmarsperioden

	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Måndag									Arbete 08-17								Dygnsvila 17-04							
Tisdag	Dygnsvila 17-04								Arbete 08-17								Dygnsvila 17-04							
Onsdag	Dygnsvila 17-04								Arbete 08-17								Dygnsvila 17-04							
Torsdag	Dygnsvila 17-04								Arbete 08-17								Dygnsvila 17-04							
Fredag	Dygnsvila 17-04								Arbete 08-17								Dygnsvila 17-04							
Lördag	Dygnsvila 17-04				Veckovila lördag 04 - söndag 16																			
Söndag									Veckovila lördag 04 - söndag 16															

Effekter på ett schema för vårdpersonal på avdelning

Optimal brytpunkt

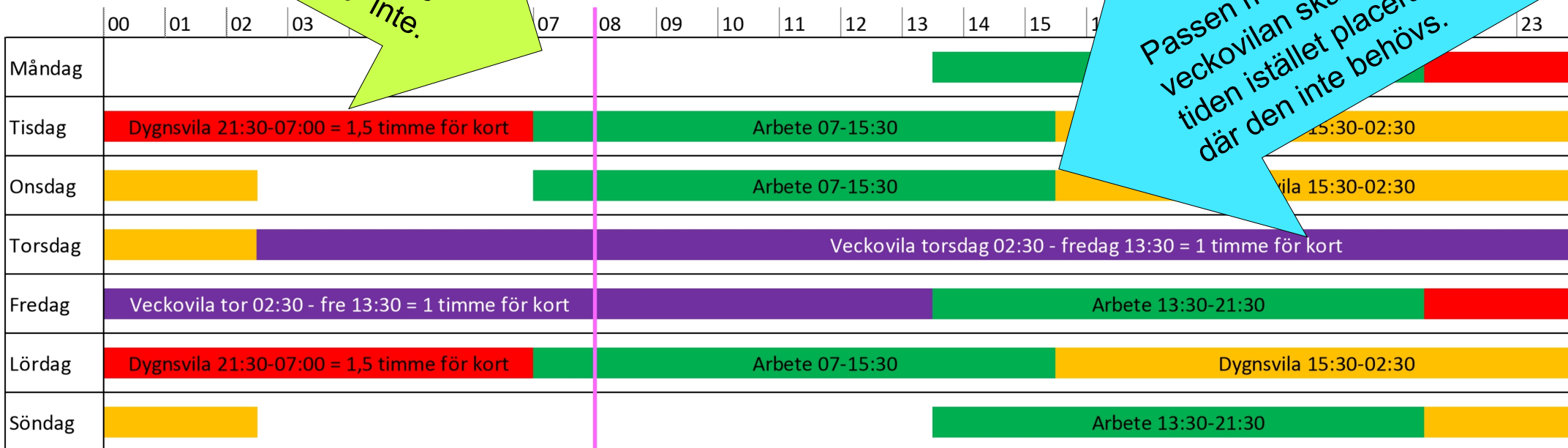
Måste sättas för grupp/individ så att schemat täcker behov och blir bra.

Övertid

Inkräktar på viloperioder.

Betald

kompenserande ledighet måste i vissa fall läggas ut inom viss tid.

Passen måste kortas för att veckovilan ska få plats och tiden istället placeras någonstans där den inte behövs.

Arbets tid

- Som längst 13 timmar per 24-timmarsperiod.

Särskilt om jour – bunden till arbetsplatsen

- Arbete i kombination med jour – som längst 20 timmar.
  - Ambulansens nuvarande pass med 20 timmar arbetstid och 4 timmar jour blir otillåtna.
- Dispens kan sökas för att schemalägga kombination av arbetstid och jour upp till 24 timmar under vissa förutsättningar.
  - Men dispens är ingen lätt lösning...

Frågor och svar på skr.se:

Vad behöver verksamheten ha gjort för att kunna ansöka om dispens? ⊖

(Uppdaterad: 9 maj 2023)

En ansökan om dispens förutsätter att villkoren enligt AB § 13 mom 5. eller motsvarande bestämmelse i bilaga till AB är uppfyllda. Det förutsätter att:

- arbetsgivaren prövat alla möjligheter att bemanna verksamheten på annat sätt,
- det gäller verksamhet och uppgifter inom området liv, hälsa och säkerhet som inte kan anstå till annat tillfälle,
- arbetsgivaren i det enskilda fallet gjort en intresseavvägning mellan arbetstagaren rätt till 11 timmars dygnsvila och verksamhetens behov av att säkra bemanningen,
- arbetsgivaren genomfört förhandling enligt MBL med berörda fackliga organisationer som fått ta del av underlag för arbetsgivarens bedömning,
- beslut fattats av arbetsgivarens högsta ledning inom organisationen och tillställs Centrala parter arbetstidsnämnd för beslut,
- arbetsgivaren, inför beslut i centrala parter arbetstidsnämnd, kan redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits för att arbetstid enligt kollektivavtal ska kunna förläggas och varför det inte varit möjligt.
- Centrala parter arbetstidsnämnd fattat beslut om att medge dispens

Vad händer om man struntar i att begära dispens? (Uppdaterad: 9 maj 2023) ⊖

Att förlägga arbetstid i schema som står i strid mot kollektivavtalen innebär ett kollektivavtalsbrott. Det utgör sannolikt även ett brott mot arbetstidslagen samt mot arbetstidsdirektivet.

Ännu inte aktiv

Problem

- Avancerad schemaläggningkunskap saknas i både hälso- och sjukvården och inom HR.
- Det har förekommit otydligheter om kravet på att dygns- och veckovila inte får överlappa varandra.
- Svårare att lösa vakanser då övertid måste kompenseras = genererar nya vakanser.
- Minskad attraktivitet då komprimerade scheman inte längre kan erbjudas, att kvällspass på fredag innan ledig helg blir vanligare samt att eget byte medarbetare emellan blir svårare eller omöjligt.
- Heroma klarar inte adekvata kontroller av huruvida dygns- och veckovila överlappar när schema fastställs.

Kända större konsekvenser i nuläget

- 24/7-verksamheter utom ambulansen:
  - Schema som saknar flexibilitet och inte medger förändringar så som idag.
  - Överplanering vissa dagar, underplanering andra – vakanta pass som måste täckas.
    - Riskerar att bromsa utfasning av inhyrd personal.
  - Svårt att ta ut övertid.
  - Signaler att medarbetare överväger att lämna hälso- och sjukvården till följd av de skärpta reglerna.
- Ambulansen
  - Dubbelt så många arbetstillfällen för de som arbetar på dagens dygnsbilar.
  - Ökad kostnad då jour tas bort och blir aktiv tid = fler tjänster behövs.

Vad händer framåt? (1 av 2)

- Skärpningarna är förhandlade nationellt. Möjlighet till lokala lösningar är begränsad.
  - Liknande konsekvenser finns i många andra regioner.
- [Ny infosida på Intranätet](#) →
  - Frågor och svar, länkar med mera.

Dygnsvila

Region Jämtland Härjedalen vill skapa ett långt och hållbart arbetsliv för alla medarbetare. Hur arbetstiden läggs och vilken möjlighet vi har till återhämtning påverkar vår hälsa. Det gäller vid alla arbetstider; skift- och nattarbete, oregelbundna arbetstider och flexibla och gränslösa arbetstider.

Från 1 oktober anpassas de nuvarande bestämmelserna i Allmänna bestämmelser (AB) till EU:s arbetsdirektiv om 11 timmars sammanhängande dygnsvila. Nedan finns sammanställt vanliga frågor och svar kopplat till förändringarna.

Information på denna sida uppdateras löpande.

Läs mer om dygnsvila på SKRs webbplats

[SKR - Dygnsvila, nya bestämmelser](#)

[SKR - Frågor och svar om dygnsvila](#)

[SKR - Redogörelsetext](#)

Om dygnsvila

Vad är dygnsvila?	+
Vad innebär förändringen?	+
Varför görs förändringen?	+
Vad menas med planerad avvikelse och oförutsedd händelse?	+
Inom vilken tidsram ska en medarbetare kompenseras om dygnsvilan brutits?	+
Kan ordinarie dygnsvila förläggas under veckovila?	+

Frågor om avtalet och regelverket

Vad händer om vi inte följer de nya reglerna?	+
---	---

Vad händer framåt? (2 av 2)

- 24/7-verksamheter utom ambulansen
  - Fortsatt arbete med tester av brytpunkter – manuellt arbete då Heroma-varningar delvis saknas.
  - Dialog på enheterna om
- Ambulansen
  - Ytterligare alternativ undersöks.
    - Inhyrd personal bedöms som olämpligt.
- Läkarna
  - Arbetet uppstartat, konsekvenser bedöms.
- Ekonomiska effekter
  - De nya dygnsvilloreglerna innebär ökade kostnader för åtminstone:
    - Ofrivillig över- och underplanering i slutenvården – oklar kostnad.
    - Avskaffade dygn i ambulansen – tidigare uppskattat till minst 10 mkr /år.

Tack!

henrik.wahlstrom@regionjh.se

